

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY.

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda. id equidem probamus libenter. (Az általatok a katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyesöljük.)

XIII. Leó pápa *Videmus* enciklikája, 1895. márc. 6-án.

Megjelen hetenkint 8-szor: hétfőn s szombaton este és csütörtökön délelőtt. <i>Kéziratok nem adnak vissza.</i>	Előfizetheti a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, szt. István-tér 1.	Felelős szerkesztő: BONITZ FERENC. Kiadótulajdonos: MILLER JÓZSEF.	Előfizetési ár: Égész évre . . . 6 frt — kr. Félévre . . . 3 frt — kr. Negyedévre . . . 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 5 kr.	A 30 helyre osztott oldal helyenkint 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr. Nyilttér soronként 50 kr. Többesziú hirdetéseknel engedmény
---	---	---	---	---

Parturiunt montes . . .

(00.) Azt már csak nem lehet tagadni, hogy a Bánffy-kormány a nagy gondolatok miniszteriuma. Nemcsak nagyon sokat mer. hanem nagyon sokat gondolt is. Okosat vagy nem okosat, az persze nem jó számításba. Hiszen miniszteri fejből hogyan is jöhetne más, mint okos gondolat.

Eddig azt hirdette a kormány minden intimusa, hogy az anyakönyvek polgárosítása szeptember 1-én kezdődik, ma már bécsi szócsövek útján — ezek jobban tudnak harsogni — arról értesülünk, hogy kegyelemből egy hónapot még enged a felekezeteknek s a polgári anyakönyv s a polgári házasság csak az új must évadján, október 1-én kezdi boldogítani a nemzetet; már tudniillik, ha addig Bánffy és társai a bársonyszékben fognak feszelegni. A halasztás oka igazán méltó a békekormányhoz. Ki akarja kerülni ugyanis »az egyházi anyakönyvvezetőkkel az esetleg fölmerülhető konfliktusokat, melyek akkor állhattak volna elő, ha az új anyakönyvvezetők a születési és haláleseteket előbb kezdték volna anyakönyvelni, mint a házasságkötést«.

Lám, hogy változnak, zsi bongnak a gondolatok ott is, a hol nincsenek. Előbb az tünt föl okosnak, ha fokozatosan történik az újítás; most meg ha zápor módjára egyszerre hullik le. Igaz, hogy az okos gondolat úgy is helyét állta volna, ha a polgári házasság megy a polgári anyakönyv előbb meghatározott terminusához. De hát az egyszerre életbelépés így is meglesz, ha meglesz. Az ország minden esetre rombadőlné, ha január elsejéig várnának.

Hogy miért megy az anyakönyv a polgári házassághoz, annak azonban Bánffy szelid előzékenysége nélkül más oka is van. És pedig olyan,

mely hívatta van ezt az újdonsült intézményt fonszegesebbé, keresettebbé tenni, mint a felekezeteknél volt. Valami megható, ünnepélyes ceremóniát kellett előbb kikomponálni, hogy legalább a paciensek elhiggyék, hogy valami okos dolog történik, mikor polgárilag anyakönyvveznek s házasságot szerződtenek.

Bizonyosan megérkezett már a tanulmányozásra kiküldött ur, vagy legalább a tanulmánya, a ki mély belátásával csakhamar észrevette, hogy a francia polgári házasságok azért oly szilárd alapon állók s a divorcenak kevés a kelete, mert a polgári hivatalnok a kötéskor és anyakönyvvezés-kor a köztársaság színeit viseli. Nehogy nálunk valamivel lazább legyen, Bánffy a maga szakállára azon rendkívül zseniális elhatározást fogamzotta, hogy »nálunk a polgári anyakönyvvezetők a kidolgozott végrehajtási rendelet értelmében funkciójuknál bizonyos ünnepélyességgel fognak eljárni, a mennyiben ilyen alkalmakkor nemzeti színű szalagot fognak viselni, azonkívül attilájok a magyar állam cimerevel lesz diszítve«. Mondja azután valaki, hogy Bánffy nem tudja zseniálisan lefőzni azokat a trágár gunyolódókat, kik a polgári házasságot holmi passzus iratáshoz hasonlítani nem átallozták. Mert ha igaz is, hogy ott állítják ki a passzust, hol anyakönyvvezni fognak, de a passzus iratánál nem szabad használni cimereket attilát és nemzeti szalagot, az anyakönyvvezésnél meg gemein kabátot.

Most tehát belátható, hogy e világrendítő új gondolat végrehajtása miatt az életbeléptetésnek kell elhalasztani, mert először nincs készletben a szükséges nemzeti szalag; másodsor nincs elhatározva, hogy a cimernikliből készüljön-e; harmadszor kérdés tárgya, hogy az attilát az 50 frttal díjazott vagy díjtalan anyakönyvve-

zetők csináltassák-e, vagy a magas miniszterium. De meg pénz sincs.

Bizony, bizony a halogatásnak igen elfogadható okai vannak. Megérjük, hogy Bánffy marsirozása még hátrább koncentrálja az életbeléptetést, majd ha tudniillik a felekezetenküliség is meg lesz. Majd ha fagy!

Miniszterek köruton.

(*) Most, hogy beállott a parlamenti szünet, minisztereink nyakuk közé veszik az országot, hogy az egyházpolitikai reformoknak újabb propagandát csináljanak. Dániel Ernő kereskedelmi miniszter Pancsován, Erdély Sándor igazságügyi miniszter pedig Dunaszerdahelyen fejtették ki a kormány újabb programját és egyhangulag konstataáltak, hogy az egyházpolitikai törvények még ez évben meg fognak teljes egészükben valósitatni.

Ha a Bánffy-kormány nem tüzte volna ki az elvek integritását és a pacifikációt jelszónak, úgy érthető lenne az agresszív módszer, melylyel a liberális párt céljainak megvalósítására törekszik. De midőn azt látjuk, hogy míg a kormány egyrészt minden tervet, minden kibuvót felhasznál, hogy az egyházpolitikai ellenzékét a parlamentben megsemmisítse, az ellenzékét pedig a végletekig kiélesítse, lehetetlen eltitkolnunk azon nézetet, hogy ez által veszedelmesebb ténre lépett, mint az összes eddigi kormányok. A kabinet kihívó, elbizakodott fellépése, nem hogy szelidítene a kedélyeket, sőt újabb tápot és jogos fegyvert ad az ellenzék kezébe, hogy az általuk képviselt elvek érvényesítését ép oly jögon követeljék a törvényhozás útján, mint a liberális kisebbség követeli azt a hamis parlament útján.

A revizió jelszavát, mely mindaddig, míg a törvények életbeléptetve és teljesen megvalósítva nincsenek, nem lehetett teljes értelmében a küzdelem hevébe vinni, most azonban, ha, mint félhivatalosan hirdetik, a polgári házasság és anyakönyvek október elsején életbe lépnek, újölag felvesszük a harcot és az összes egyházpolitikai törvények teljes revizióját követeljük. Elni fogunk törvényadta

tagjaival. Az udvari vonat 7 órakor robogott a pályaudvarba, melyet a néptömeg lelkes éljenzással fogadott. A király, a mint kilépett a kupéból, legelőször Schusztar herceg-püspököt tüntette megszólításával, azután meghallgatta a helytartó és a polgármester üdvözlő beszédeit, melyekre a következőképp válaszolt:

„Megelégedéssel fogadom a tartományi hűség és odaadás nyilatkozatát azon tartomány részéről, melynek multja házám történetével annyi becses emlék által van egybekapcsolva. Loyulitásuk és a haza iránt való ragaszkodásuk soha semmi által meg nem semmithető. Azért minden törekvéseket, melyeknek a kulturális haladás a célja, mindenkor élénk érdeklődéssel kísérem és kész vagyok szívemhez oly közel álló népeim eszményi és gazdasági érdekei előmozdítani. Ma is örömmel jöttem e virágzó célt előmozdítani, mert szívemen fekszik e tartomány jövője. Biztosítom önöket kegyelmemről és szívesen időzöm steyeri alattvalóim körében“.

Zúgó éljen volt e szavakra válasz, mely után a király kocsiira szállt és a hofburgba hajtatott. Délelőtti 9 órakor fogadta a küldöttségeket. Első sorban Schusztar hercegpüspök tisztelettel a káptalan és papság élén, azután Zopotnik lavanzeni herceg, Reinländer hadtestparancsnok a katonaság élén, a ttem s gróf tartományi elnök és Kopec báró helytartó a tartománygyűlés tagjaival, hatóságok stb.

Altalános feltűnést keltett azon diák lovascsapat, mely a régi egyetem alapításáról visszamaradt gazdag díszítésekkel és zászlókkal voltak ellátva. Ezek kíséretében vonult a király az egyetem alapköveteléseinek ünnepélyéhez. Az előcsarnokban a rektor, a dékán és a tanári kar, és az ifjuság fogadták, kiknek nevében Rolle rektor üdvözlötte a királyt.

Erre a felség következőleg válaszolt: „Ha visszatekintek a Károly-Ferenc egyetem alapítására és elődjeim törekvéseire, mely a tudományok központját és alapját képezte, növeli megelégedésemet azon körülmény, hogy nekem jutott a kötelesség azt régi nagyságában fenntartani és romélynem hogy az átalakított egyetem befejezését is megláthatom. Annak a megleghangu üdvözlő beszédnek, melyet a rector oly hazafias és emelkedett szavakban intézett hozzám, megfelel azon bizalmam, hogy az újjáalakított egyetem a jövőben méltó gyümölcsöket is fog teremni. A kilüztött céll elérésére együtt működésük és kitartó törekvésük tekintetében tehát semmi kétségem sem lehet. Örömmel teszem le az utolsó követ, ama kívánsággal, hogy ezen ünnep később is tanubizonyosságot teend ama lelkesedésről, mely a tanítókat és ifjuságot egyesíti!“

Ezután a király a rector társaságában megtekintette az egyetem épületét és a diáklavaszok kíséretében visszahajtatott szállására.

Grác, jun. 4. (Fred. táv.) A király 6 felsége a záró-kö letétele után a következő szavakat mondotta: „Alma mater Caroli-Francisci vivat, crescat-floreat“. Ezen szavak után a nép lelkesedés között a himnust énekelte, az egyetemi hallgatók pedig kihuzott karddal állottak és éljeneztek a királyt.

Bizalom Agliardinak.

Felső-Pataj jun. 4. (Ered. táv.) A felső-pataji esp. ker. mai üléséből hódoló feliratot intézett a szenszék képviselőjéhez Agliardi nunciushoz, melyben Bánffy kirohasása ellen neki bizalmat szavaz.

(Az esperesi körületek egymásután követik a jó példát és úgy látszik egységgel fog elmaradni azon nagy tüntetésből, melylyel a magyar katolikusok eddig adósság maradtak a nunciushoz.)

Az ovónók szövetkezete.

Munkács, jun. 4. (Ered. táv.) Északkeleti Magyarország ovónói Pünkösöd másnapján itt gyűlést tartottak és megalakították az ovónók szövetkezetét. Elnöknek egyhangulag László Mihály képezdei igazgatót választották meg. A gyűlésen mintegy 150 tanár, ovónó és a nevelés ügye iránt érdeklő szakember vett részt.

A választási reform.

Bécs, jun. 4. (Ered. táv.) Az összes bécsi lapok ma közlik az osztrák választási törvény reformjáról szóló, 23. §-ból álló javaslatot. (A javaslat méltatására visszatérünk. Szerk.)

Városi és vidéki hírek.

Pünkösöd ünnepe.

Mindaz, a mit a költők a piros pünkösdi szép verőfényes napokról szoktak regélni, virágnilyas, emberáradat, fehérbe öltözött ártatlan lányok, mindez számmal látható volt az idén pünkösöd ünnepén. De volt az idén rekkenő melegség is, melyet leginkább azok érezték, a kik résztvettek a székesegyházban tartott istentiszteleten és a bérmlás szentségének kiosztásánál.

Az istentisztelet délelőtti 9 órakor vette kezdetét. Ekkor érkezett a székesegyházba dr. Steiner Fülöp megyéspüspök, a kit a khorus „Eccle sacerdos magnus“-sal fogadott. Ő tartotta ezután az ünnepélyes szent misét és a sz. beszédet is, melyben meggyőző és szívreható szavak kíséretében fejtegette az ünnep jelentőségét és a szent lélek kegyelmeinek hatását. Szent beszéd után következett a bérmlás kiosztása, mely alatt dacára, hogy a templom szűknek bizonyult a bérmlákozók befogadására, példás rend és áhitat uralkodott mindvégig. A püspök két csoportban bérmlalta a jelentkezőket, kiknek jórésze még az utcára is kiszorult. Összesen 714-on járultak a bérmlás felvételéhez, melynek fél egy óra felé lett vége. A felsővárosi plebánia hívei körmeutben vonultak be a székesegyházba Tamás Vilmos plebános vezetése mellett. Pünkösöd második ünnepén Prifach József nagyprépost és pápai prelatus mondott ünnepélyes szent misét és Miller József székesegyházi hitszónok tartott szent beszédet.

József főherceg Székesfehérvárrott. József főherceg tegnapi délután indult körutjára, hogy az V-ik honvédkerület csapatai felett szemlét tartson. A főherceg Alesuthról négy lovas fogaton hajtatott be Vécsy József főudvarmester kíséretében Székesfehérvárra és egyenesen a pályaudvarra ment, a hol bevárta a fél 5 órakor Budapestről jövő vonatot, melylyel megérkeztek kíséretének többi tagjai is, Surányi Ferenc ezredes főparancsnok első segédtséget és Jankovits Ferenc főhadnagy parancsértiszt. A főherceg azután a vonatra szállt és Nagykanizsára, innen pedig Keszthelyre, Körmenre és Zalaezerszegre fog menni szemlét tartani, e hó 7-én pedig Veszprémbe érkezik, hol báró Hornig püspök vendége lesz. Itt Sáy Győző altábornagy ker. parancsnok is kíséretéhez

csatlakozik. A főherceg Veszprémből másnap délután különvonattal Budapestre és onnan Alesuthra utazik. Ünnepies fogadtatás a főherceg kívánságára sehol sem lesz.

A városi vízvezeték ügyében f. hó 6-án a városház nagytermében tárgyalás fog tartatni.

Esküvő. Fenyő János vasuti hivatalnok ma reggel 8 órakor vezette oltárhoz Bors Mariska kisasszonyt, Bors János vendéglős kedves leányát. Násznagyok voltak: Csornay József pékmester és Trummer Sándor kávéház tulajdonos.

Dr. Steiner Fülöp megyés püspöknek tegnapi délután előkelő vendégei érkeztek. Dr. Zsókké volt bécsi egyetemi tanár és kollegája Hermetter min. tanácsosok érkeztek Bécsből 6 méltóságú látogatására. A püspök ur vendégei kíséretében ma délután Siófokra rándult, holnap pedig sárkereszturi, vagy teési birtokait fogja megmutatni az idegeneknek.

Ünnepélyes beigtatás. Az előléptetett és az új kanonok Komáromy Károly ünnepélyes beigtatása f. hó 6-án, azaz esütörtökön fog megtartatni. Az ünnepélyes aktust, mely reggel 8 órakor veszi kezdetét, Prifach József nagyprépost, illetve Benedek Ferenc éneklő kanonok fogja végezni. A beigtatás után a legifjabb kanonok Komáromy Károly nagymisét fog mondani.

Választók figyelmébe A választók összehívása már befejezött. Be van jegyezve összesen 1863 szavazó polgár. Figyelmeztetjük a választópolgárokat, hogy saját jól felfogott érdekükben nézzenek utána, vajjon fel vannak-e véve a szavazók közé, nehogy bármi okból megfosztassanak választói joguktól.

A furdós áldozata. Már most midőn a meleg még nem elviselhetlen, úzik a gyermekek kedvence nyári sportjukat, a sok esetben veszélyessé vált fürdést. Nem mulik el egyetlen nyár sem, hogy néhány szerencsétlenség ne fordulna elő furdós közben. Az idén ez már nagyon korán előfordult. Tegnap ugyanis Südi János szőlőhegyi lakos hasonló 11 éves fia egy Mahrholfer nevű pajtásával ment a kisludai kanálisba fürödni. Atavaszi esőzések következtében a víz mély, folyása pedig sebes volt s így történt, hogy Südi Jánost egy fejjegrás után elragadta az ár s nem is szabadult ki többő a hullámok közül. Holttestét még aznap kifogták s a városi kórházba szállították.

Az Aquinói-Szent-Tamás-Társaság 1895. évi június hó 6-án, esütörtökön d. u. 5 órakor, Budapesten, a Szent-István-Társulat gyűléstermében (Királyi Palatca 13. sz.) rendes felolvasó gyűlést tart, melyre a Társaság alapító, pártoló és rendes tagjait, valamint az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja Budapesten, 1895. május 30-án, az elnökség. Tárgysorozat: 1. Folyó ügyek. 2. Damián János rendes tag felolvasása: Az élet eredete. 3. Dr. Mihálovics Ede rendes tag felolvasása: A bölcsélet viszonya a hittudományhoz.

Eljegyzés. Sáy Károly törvényszéki jegyző a napokban eljegyezte özv. Békésy Mihályné kedves leányát, Sárkát.

Halálozások. Mély részvételt váltottak a gyászírt, hogy tergovetzi Modrovich Ignác cs. és kir. asztalnok, Fejérvármegyei tisz. főjegyzője s főlevéltárnoka, a német Vitéz Rend keresztosa és a portugali kir. Krisztus Rend vitéze folyó hó 2-án reggel 8 órakor életének 85-ik évében végelgyengülés folytán jobblétre szenderült. A boldogultnak hült tetemét tegnapi délután fél 6 órakor helyezték nyugalonra a felálmadási roményében a város nagy részvéte mellett. Ott voltak: Szügyény-Marich Julia,

Er dély igazságügyminiszter pünkösdi vasárnapján Pozsonyban lévén, kijelentette, hogy nem tart beszédet, hiszen mindenki tudja, hogy a mostani kormány programja az egyházpolitikai törvények végrehajtása, ennél fontosabb, vitálisabb kérdése nincsen az államnak, misra szüksége nincsen ennek az országnak.

Mintha ebben az országban oly nagy volna a népboldogság, hogy a liberálisus a legszabadelvébb radikalizmussal szövetségbe jövetek üzhethet a nép szellemi és vallási életével.

Pedig ilyen gazdagnak, ilyen anyagilag boldognak tartja a liberális hadsereg, a bürze uszályait hordozó újságírók csapata a magyar népet, mint a melyet a közgazdaság fejlődésének eddig még soha sem látott fokára jutottnak és ez uton folyton haladónak mond — a liberális politika következményeképpen.

Ime a sok közül egy példa bizonyítékul annak, hogy mennyire haladt a jólét Magyarországon. A szabadművesek, és halothamvasztók nagyhirű lapja a Légrády-ó ezeket merészeli a szenvedő nemzet előtt találni:

„Nézzünk szét Magyarország rónai és hegyei, falvai és városai fölött, mik a szabadelvű politika eredményei? Szerzte az országban vasutak épülnek: óriási tökékek fekszenek bele a legkülönbözőbb vállalatokba. A városok szépülnek, épülnek. Társaságok keletkeznek közös munkára, mindenféle formában. A vagyonsodás emelkedik; az életmód javul; az iskolázás és a közműveltség terjed s ami még legörvendetesebb: intenzíve és extenzíve terjed a hazafias szellem is, a magyar nyelv tudásával egyetemben.

Kivált pedig a fővárosban alkotnak nagyot és szépet, szinte csodálatos a szabadelvű politika delme alatt felszabadult erők. Csaknem szédületes az a gyors fölvirágzás, a mi itt mutatkozik. Az alkotó töke eddig nem is sejtett nagyságban és eréllyel lép föl mindenütt, mivel szabad mozgásának az uralkodó politika kedvez és e mellett teljes biztonságban érzi magát. A töke mozgása és cselekvése képezi legjobb hőmérőjét az uralkodó politikának. A hol az elbukik és begubózza magát, ott nagy politikai bajok vannak. A hol az napvilágra lép és aggodalom nélkül takarítja munkának alkotni, ott az uralkodó politika jó és a jövő biztos. A legfényesebb államtudományi elmélet sem ítél oly biztosan a gyakorlati politika jósága vagy rosszása fölött, mint a töke.

Magyarországot a nemzeti viszonyokban is nagyon emelte és erősítette a szabadelvű politika. Ha az egyházpolitikai törvényeket életbe léptették és közigazgatásunkat reformálták, Magyarország 300 esztendő óta meg sem közelített sulylyal fog birni a monarchia kötelékében s ezáltal Európa nemzetközi viszonyaiban is.

A magyar politika maradjon továbbra is liberálisnak, a szabadelvűek nézete szerint, mivel ez az egyedüli, a mely a nemzet eszékeinek megfélel s a melyek segítségével a magyar élet minden vonalán boldogulhatunk.

Azzal persze nem törődnek, hogy a mozgó töke szorosan vett üzleti határain kívül a széles néprétegek miként nyomorognak és miként takarítják meg még testi

szenvedések árán is e garsokat, hogy eleget tehessenek az állam nagyszáju és nagygyomru molochjának, továbbá azoknak a kötelezettségeknek, melyeket magukra vettek, dacára a közgazdasági depresszióknak, melyet a grundolások nagyjai nem éreznek és létezőnek nem tartanak.

Azon a sok bajon, azon a sok szenvedésen majd segít a liberálisus az ő egyházpolitikai törvényeinek végrehajtásával! Novetségesnek kellene ezt mondanunk, ha nem volna oly annyira és oly végtelen szomorú.

Liberális agrárbank.

Hosszu vajadás után megalakult a Wekerle által iniciált és a bécsi Union-Bank által alapított Magyar Agrár- és Járódbank részvénytársulat. Az alakuló közgyűlést szombat este tartották meg *Hieronymi* Károly elnöke alatt a magyar leszámítoló és pénzváltóbank helyiségeiben.

Az Agrárbank alapitókéje 24.000.000 korona, vagyis 12 millió forint s feloszlik 60.000 darab egyenként 400 koronával teljesen befizetett részvényre. Az összes részvényeket az aláírók vették át s azokra 30 százalékos vagyis 3.600.000 forintot fizettek be s a hátralévő összeget alapszabályszerűleg legkésőbb 3 hónap alatt kell befizetniük.

Az új bank alapszabályait a közgyűlés elfogadta. Az alapító intézet három évi időtartamra a következő urakat nevezte ki mint igazgatósági tagokat: *Andrássy Géza* gróf nagybirtokos, *országgyűlési képviselő*, *Berk Miksa*, a magyar leszámítoló- és pénzváltóbank vezérigazgatója, *Beck Nándor*, a magyar jelzáloghitelbank vezérigazgatója, *Berzeviczy Albert*, a *képviselőház alelnöke*, *Boros Béni*, *országgyűlési képviselő*, az arad-csanádi vasút elnöke, *Boos Walbeck Filöp* gróf, val. belső titkos tanácsos, az Union-bank igazgatóságának tagja, *Bujtorics Sándor*, *országgy. képvis.*, az orsz. magyar gazdasági egyesület alelnöke, *György Endre*, a Hazai szövetkezetek központi hitelintézet igazgatósági tagja, *Cseley Herzog Péter*, nagybirtokos, nagykereskedő, *Hieronymi Károly* val. belső titkos tanácsos, *országgy. képvis.* *Hinkus Jenő*, az Union-bank igazgatója, a magyar jelzáloghitelbank igazgatósági tagja, *Gróf Széchenyi Gyula*, val. belső titkos tanácsos, királyi főajtónálló mester. A közgyűlés a felügyelő-bizottságba a következő urakat választotta meg: *Dr. Gerő Lajos*, a Pallas irod. és nyomdai részvénytársaság igazgatója, *Kubinyi János* nyug. es. és kir. altábornagy, *Dr. Matuska Péter*, *országgy. képviselő*, a magyar jelzáloghitelbank igazgatója, *Mohár József*, *országgy. képvis.* *Perczel Béni*, *országgy. képvis.* *Dr. Vadnay Andor*, Csongrád-mogyé főispánja, *Véith Béla*, mérnök.

Hát bizony ez nem más, mint egy újabb husofazék, melylyel a kormány penzionált mamelukjait fogja a zsidó töke kegyelméből megtutalmazni. Hanem hát a liberális lapok szerint ez is közgazdasági politika!

— **Gazdasági állapotok.** A rendkívüli időjárás káros következményei a jelen évben is meghusitják a gazdaközönség szép reményeit. A sok téli nedvesség folytán jó takarmány-, gabona- és borteremésre számítottunk, a melynek meg volt az alapja vetve. A hosszú tél még magában véve nem lett volna oly nagy baj, ha a tavasz nem oly abnormis, hideg eső váltakozott, úgy, hogy nem voltunk képesek a vetési munkákat a maga idejében végezni. A lapályosabb helyeken a patakok és folyók kintései és az összegyűlt esővíz folytán sok helyen még most sem férhetnek szántóföldekhez.

A rótek vagy egyáltalán nem használhatók, vagy oly iszapos szénát fognak adni, a mely legfeljebb almozás céljaira lesz alkalmas. A legelők el vannak maradvá, a mely körülmeny érzékenyen sújtja amugy is elhanyagolt állattenyésztésünket. Az őszí vetések rosszul teleletek, különösen sok rozstot fel kellett szántani, a meglevőkönél sőt a tavaszinaknál már is mutatkozik a rozsdá. Helyenkint a jégverés is károsította a gazdákat. A szarvasmarha ára — érteve a tenyész- és növendékállatokat — rendkívül felszokott, míg a hizott állatoké lesüllyedt, a mely körülmény csak a mellett bizonyít, hogy előbbieneknél a kereslet, utóbbiaknál a kínálat fokozódott, a mi nem mutat egészséges közgazdasági állapotokra. Oda jutottunk már, hogy a míg a jó minőségű, de nem hizott növendék állatoknak métermázsájáért 40—42 frtot fizettek elősúlyban 10 százalék levonással, addig az ilyen kihizalt állatokért alig tudják ezt az árt elérni. Ugyanígy áll a dolog az igás- és tenyészállatoknál. Már most tessék gazdáinknak haszonnal hízalni, a midőn drágábbau kell a hizalandó állatok sulyát megfizetni, mint a hogy hízaltan értékesíteni lehet. Ennek oka nagyon természetesen a hizalásnál mutatkozó túlprodukczióra vezethető vissza, szemben a tenyésztés elhanyagolásával. Ebből az idővösségés tanulság csak az lehet, hogy a gazdálkodásban a fő irányelv az legyen, hogy őrizkedjünk az egyoldalú gazdálkodástól és iparkodjunk azt lehetőleg sokoldaluvá tenni, miáltal sokkal kevésbbé és kisebb mértékben leszünk kitéve a koczkázat veszélyének. Gyümölestermesre igen kedvezőtlen kilátások vannak, a minek oka az, hogy a virágzásalatszeles hideg esőzések voltak, miáltal a megtermékenyülés hiányosan mehottet végbe. A baromfi-tenyésztésre is felette kedvezőtlenül hatott az időjárás, a korábban kelt baromfiak nagy része elpusztult, a későbbiek pedig már sokkal olcsóbban értékesíthetők. Bizony nehéz idöket élünk, mindenütt és mindenben csak a sors mostohaságát kell éreznünk, mert multunkban nincs öröm, jövőnkben nincs remény!

— **Angolok az aranyvaluta mellett.** London városának tekintélyes kereskedői és legelőkelőbb bankárai emlékiratnyújtottak át Tir William *Harcourt* angol pénzügyminiszternek, melyben a bimetalisztikus törekvések ellen erőlyesen állást foglalnak és kiemelik, hogy milyen fontos Anglia vezérszerepének megővására, hogy aranyértéket változatlanul fentartsák. Ez válasznak tekintendő a porosz képviselőház által hozott ama határozatra, mely szerint a kormányt felszólítják, hogy „Angolországgal egyetemben” tárgyalásokat folytasson a nemzetközi kettős valuta behozatalára.

— **Vetőmagvak.** (*Mautner Ödön tudósítása.*) A forgalom e héton is a még vehető kölcséféltre, fűmagvakra és az utánvetésre szükséges répamagra szorított. Heremagnál a kötészterű üzletet már kezdénék, de különösen az erdélyrészi gazdák, a tavalyi tapasztalatokon okulva, az ily ületekbe bele nem mennek.

Jegyzéseink nyersáruért 100 kilonkint Budapestben:

Vörös löhere	66—70 frt
Lucerna	48—52 frt
Mucarnag	25— frt

ÉRTESÍTÉS!

Tisztelettel értesítjük a helybeli és vidéki nagyérdemű közönséget, hogy vászon-, kész fehérnemű és menyasszonyi kelengyeraktárunkat 1895. évi május hó 1-jétől kezdve ideiglenesen Kossuth-utca Szelke-féle házban, a volt Cserna y-féle péküzlet helyiségbe tettük át, hol a raktáron levő összes áruk továbbra is gyári áron árusítatnak el. Tisztelettel

özv. Hanel Antalné és Schwanner.